

Na temelju odredbe članka 15. točke 9. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine broj 140/05 i 12/12), Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, na sjednici Upravnog vijeća održanoj 10. svibnja 2013. godine donijela je

Mišljenje

o primjeni odredbi o vezanom zastupniku iz članka 93. do 99. Zakona o tržištu kapitala

Vezani zastupnik je, prema članku 4(1)(25) Direktive 2004/39/EZ (dalje: MIFID) i članku 93. Zakona o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08 i 74/09, dalje: ZTK) fizička ili pravna osoba koja pod potpunom i bezuvjetnom odgovornošću investicijskog društva za čiji račun djeluje, promovira usluge društva, zaprima i prenosi instrukcije/naloga od klijenta prema društvu, odnosno plasira i savjetuje klijente o financijskim uslugama i instrumentima koje društvo nudi.

Prema članku 23(1) MIFID-a, investicijsko društvo može takvog zastupnika imenovati za obavljanje gore navedenih poslova, koji nisu dalje detaljnije određeni. Za vezanog zastupnika su, sukladno odredbama MIFID-a i ZTK, najznačajnije sljedeće okolnosti:

- ne smije držati novčana sredstva i/ili financijske instrumente klijenta,
- ne postoje uvjeti kapitala koji moraju zadovoljiti,
- za njegove je postupke u dijelu koji se odnosi na pružanje investicijskih usluga u potpunosti odgovorno investicijsko društvo koje ga je imenovalo,
- usluge koje pruža usko su vezane i odnose se samo na usluge investicijskog društva koje ga je imenovalo.

U svezi s institutom vezanog zastupnika kako je on propisan ZTK i MIFID-om, u tumačenju navedenih odredbi MIFID-a služe i preambule (36) i (37) MIFID-a, koje nisu izrijekom prenesene u ZTK, ali služe vjerodostojnom tumačenju odredbi članka 23 MIFID-a a time i članka 93. do 99. ZTK kojim su odredbe o vezanom zastupniku prenesene u pravni sustav Republike Hrvatske.

Preambula (36) MIFID-a propisuje da se osobe koje pružaju investicijske usluge za račun više investicijskih društava ne smatraju vezanim zastupnicima u smislu MIFID-a, već investicijskim društvima koja pružaju investicijske usluge.

Preambula (37) MIFID-a navodi da se odredbama MIFID-a ne zadire u pravo vezanih zastupnika da poduzimaju druge aktivnosti i povezane usluge u odnosu na one financijske usluge i proizvode koji nisu pokriveni MIFID-om, uključujući one za račun društava unutar grupe.

Iz svega navedenog proizlazi da je smisao instituta vezanog zastupnika da one osobe koje se odluče na to da usluge pružaju samo i isključivo za račun jednog investicijskog društva, ne moraju prolaziti postupak dobivanja odobrenja za rad za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti te ispunjavati kapitalne i stroge organizacijske zahtjeve. Međutim, upravo zbog toga imaju ograničen opseg djelovanja, ne smiju držati imovinu

klijenata i za njihove postupke odgovorno je, bezuvjetno i u cijelosti, investicijsko društvo koje ih je imenovalo.

Usluge koje vezani zastupnik smije pružati i prema definiciji iz MIFID-a i prema definiciji iz ZTK vezane su isključivo uz investicijsko društvo i usluge koje to određeno društvo pruža, a koje je uostalom u krajnjoj liniji bezuvjetno odgovorno za njegove postupke.

Sukladno odredbama ZTK i Pravilnika o organizacijskim zahtjevima za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti i pomoćnih usluga (NN 09/05, dalje: Pravilnik o organizacijskim zahtjevima) investicijsko društvo može svaki poslovni proces, uključujući kompletnu i/ili dio investicijske usluge pod određenim uvjetima izdvojiti na treću osobu, s tim da je, kad se radi o investicijskoj usluzi ili njenom dijelu, dužno osigurati da ta treća osoba ima sve potrebne dozvole.

Prema tome, ako jedno društvo koje je sukladno člancima 6. ili 7. ZTK ovlašteno za pružanje investicijskih usluga na drugo društvo koje također ima odobrenje za pružanje investicijskih usluga i aktivnosti delegira, odnosno prenese određeni poslovni proces, a koji je povezan s pružanjem investicijskih usluga, te se to uredi ugovorom koji ispunjava uvjete iz članka 18. do 20. Pravilnika o organizacijskim zahtjevima, to ne bi bilo protivno odredbama ZTK o pružanju investicijskih usluga i aktivnosti. U opisanom slučaju, drugo se društvo ne bi, sukladno tumačenju iz Preambule (36) MIFID-a, smatralo vezanim zastupnikom investicijskog društva u smislu odredbe članka 93. ZTK.

Pritom nije od značaja radi li drugo društvo izdvojene poslovne procese za jedno ili više investicijskih društava i jesu li oni povezane osobe u smislu ZTK ili nisu, sve dok su ispunjeni svi uvjeti za pružanje usluga iz ZTK i podzakonskih propisa.

Međutim, prilikom sklapanja ugovora o poslovnoj suradnji između dvije osobe koje su sukladno odredbama ZTK ovlaštene pružati investicijske usluge i/ili obavljati investicijske aktivnosti, potrebno je, između ostalog, voditi računa o sukobima interesa sukladno odredbama Pravilnika o organizacijskim zahtjevima te naknade ili provizije ugovoriti na način da one ne predstavljaju nedopuštene dodatne poticaje u smislu odredbi Pravilnika o obvezama poslovnog ponašanja investicijskog društva prilikom pružanja usluga klijentima (NN 09/05).

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Petar-Pierre Matek

KLASA: 011-02/13-05/17

URBROJ: 326-332-13-1

Zagreb, 10. svibnja 2013